



Štev. 8

Leto 10

Izhaja dvakrat na mesec

Naročnina četrletno 12 dinarjev

Uredništvo in upravništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOBLJA

Delavstvu vseh dežel!

Majski oklic
internacionale

Po svetu, polnem bde in suženjstva, prepojenem z vojno nevarnostjo in pripravami za vojno, se pripravljajo delavci in socialisti na prvi maj.

Skoraj šest let traja kriza kapitalističnega gospodarstva. Brez sveta so si napram bedi množic, ki je sad dobičarskega gospodarstva, gospodujoči razredi. Neovirano zniževanje mezd širokih množic — to je edini pomoček, s katerim hočejo odpraviti krizo. Visoke carine in po nacionalizmu napihnjeno stremenje po samoomejitvi posameznih dežel, avtarkiji, so uničili svetovno trgovino in mednarodno delitev dela, brez česar gospodarski in kulturni napredek človeštva ni mogoč.

Velekapitalistična gospodarska politika grozi z novo dobo in trajnim kaosom krize.

Z gospodarsko bedo poraja kapitalistični razvoj suženjstvo. Opustošenjem po krizi sledi fašistična ofenziva. Kjer je kapitalizem napravil gospodarstvo za pokopališče, tam išče fašizem svoj plen. Z ropom eksistence združuje rop svobode. Delovnemu prebivalstvu jemlje z njege pravicami vsakršno možnost, da se brani pred kapitalističnim pritiskom. Zadržava cepitev družbe v gospode in hlapce, v trajno bogate in siromake.

Iz bede krize in fašizma izhaja obenem končno najhujše vseh nevarnosti, ki ogroža človeštvo, vojna nevarnost.

Gospodarski nacionalizem je sodeloval pri pripravi tal, na katerih je utegnil neovirano nastati politični nacionalizem. Toda, čim je fašizem nastopil gospodarstvo, so se nacionalistične in militaristične sile polastile državne oblasti. Vojni požar v Evropi izhaja iz Hitlerjeve Nemčije, od militarizirane Japonske pa v Aziji.

Fašistična Italija se skuša s povezavo evropskih demokracij zasčiti pred nemškim fašizmom. Vojne priprave v fašističnih deželah so dalj pobudo novi tekmi v oboroževanju vsemu svetu.

Prvi maj naj mobilizira socialiste na boj

proti bedi krize v kapitalističnem gospodarstvu,

proti fašističnemu suženjstvu, proti vojni nevarnosti in tekmi v oboroževanju,

za gospodarsko politiko boja proti krizi po načrtu,

za obrambo svobode in demokracije,

za trdno in odločno Društvo narodov, ki naj proti vsakemu napadalcu postavi premoč miroljubnih držav!

Sicer vemo, da izpolnitev teh zahtev še ne more zadoščati.

Kriza bo še le takrat premagana in nevarnost bodočih kriz odpravljena, kadar si bodo delovne množice osvojile politično moč ter vpostavile socialistični gospodarski red!

Svoboda bo na svetu šele takrat zagotovljena, čim ne bo le v demokracijskih deželah odpravljena fašistična nevarnost, marveč tudi v deželah fašizma izvojujejo junaki bojevnik za svobodo in socializem zmago nad fašistično državno oblastjo in si socializem osvoji oblast!

Zato bodi ta prvi maj signal zbiranja k novi ofenzivi!

Naj živi mednarodni, osvobodilni mir, jamči socializem!

Bruselj, aprila meseca 1935.

Poslovni odbor Socialistične delavske internacionale.

Vsem našim zaupnikom
in somišljenikom!

Na Veliko nedeljo smo prejele brzojavno obvestilo od glavnega volilnega odbora liste delovnega ljudstva, da je naša lista zavržena.

S tem je naša volilna agitacija za te volitve zaključena in vsi sklicani in nameravani volilni shodi odpovedani, ker se volitev z našo listo delovnega ljudstva ne moremo udeležiti.

O vsem tem obvestite naše volilce in jim povejte, da smo storili vse, kar je bilo v naši moči, da bo delovno ljudstvo pri teh volitvah lahko nastopilo in se uveljavilo z geslom: za kruh, enakost in svobodo. Ako nam to ni mogoče, ne leži krivda na nas.

Bodimo v teh dneh hladnokrvni in prevdarni, ohranimo naše vrste čvrste in sklenjene, pripravljene za nove boje. Naše delo naj se osredotoči za ojačenje strokovnih, kulturnih in gospodarskih organizacij, zla-

sti pa posvetimo vse sile razširjenju našega tiska.

Prvič smo po tolikih letih zopet nastopili v politični areni in razgibali ogromne mase delovnega ljudstva, kot še nikdar poprej, v strah in zaprepačenje naših nasprotnikov.

Hvala Vam sodrug! za Vašo brezmejno požrtvovalnost, ki je nadomestila manjkajoča denarna sredstva. Gibanju, ki je pokazalo toliko idealizma, v boju za naš končni cilj — za socializem, pripada bodočnost.

Zato pogum in vztrajnost, pokonci glave sodrug!

Naš čas bo prišel!

Družnost!

**Okrožni volilni odbor
liste delovnega ljudstva**

Širite naš list!

Na skupštini u Beogradu

Beograd, 15. IV. 1935.

Juče i danas održana je skupština bolesničkog fonda drž. s. osoblja. Skupština je pored uobičajnoga dnevnoga reda trebala da donese poboljšice za sada a za buduće trebala je donjeti zaključak o novome projektu »Uredbe«, koja će služiti za buduće, odnosno regulisati dosadanje stanje pravilnika i uredbi iz god. 1922. Sa bezbrojnim naknadnim naredjenjima, izmjenama i dopunama, kako bi se bar jednome znalo na što imade član bol. fonda pravo. Na samoj »Uredbi« se radi godinama a naročito zadnje godine su razni projekti kao i primjedbe mjerodavnih bile aktivne. Po skupštini je izabran jedan odbor, koji treba ponovno da taj projekt »Uredbe« prouči pa tek tada će se sazvati izvanredna skupština, koja će donjeti konačnu odluku. Ovdje treba uočiti dvije činjenice i to: Prvo, da se bira u taj odbor apsolutno ljude visokih položaja i to načelnici, a da po odlučivanju svoje sudbine neimaju radnici apsolutno nikakove mogućnosti suodlučivanja, pa makar je na željeznici sa tom »Uredbom« tangirano oko 45.000 radnika sviju mogućih vrsta i zanata: a drugo, da li treba i dalje ostati »Uredba« ili taj tako važan propis za željezničare treba uzakoniti, kako nebi mogao nitko da ševrlja po istome. Jer ako postoje zakoni o ribolovu i drugim sličnim malim stvarima, zašto da zakon ne postoji i za željezničare. Istina, nameće se pitanje: koga imadu željezničari u zakonodavnim tijelima da bude njihove interese zastupao i branio bilo to u skupštini bilo to u senatu???

Sam početak skupštine je doduše malo zakasnio, ali je jednodušno konstatovano, da je kako izvještaj tako i sam projekt »Uredbe« podijeljen delegatima tek nekoliko dana prije samog održavanja glavne skupštine, pa je bilo nemoguće izvještaj proučiti i ući u stvarnu kritiku. Istina, poznavac stvarnog stanja i ne treba drugoga izvještaja. No naša gospoda iz bivšega upravnoga odbora kako i sam glavni upravnik ne vole prave kritike, već treba kritika biti na »visini« tačno po pisanome izvještaju. Pored ostalih govornika bio je sam raniji glavni upravnik g. Duduković, kojim unatoč dobrog poznavanja same stvari nije mogao na čistac da svede račune Dedinjske bolnice, unatoč toga da po bolničkom krevetu snose računi daleko preko Din 100 i da bolnica do sada košta oko 6 milijuna dinara, a ipak nije naša, već će se morati u kristovoj godini 1942. predati natrag »Zemskim lekarima«, jer da je to neki Engleski legat i t. d. Dakle toliku sumu novaca bolnica košta ipak se traži u budžetu za 35 in 36 godinu još jedan milijun za raspolaganje Centr. U. Odboru, pa uistinu dodjemo u položaj god. 1942, da se riješimo i milijuna i bolnice. Ovdje je nužno da se pomeni i to, da se odmah u samome početku skupštine moglo primjetiti neku tešku atmosferu između C. Upravnog odbora i glavnoga upravnika, koja ali nije skoro do 12 sati mogla dati jasne konture šta je tu posrijedi. No u odsudni čas ipak dolazi član C. U. O. koji sa svom žestinom poze nezadovoljnika kaže, da C. Upravnik održava sjednice oblasnih upravnika po raznim banjama i na banjanskim liječilištima liječi i popravlja teško stanje fonda, a da u isto vrijeme na sjednice ne iznosi nijedan važniji predmet, izim da li se plati Din 20 za prevoz liječnika kući ili u bolnicu i t. d. Istina tu dolazi g. gen. direktor, koji pledira na to, da treba kritiku svesti na sam dnevni red i na važnije stvari i da se ovake ispade ublaži i predje na stvaran rad? Teško je znati šta je stvaran rad ako nije liječenje onako nezdravog

stanja u fondu, gdje pored označene samouprave sve u stvari radi gl. Upravnik, a tek one sitnice daje riješavati odboru kako bi dobio sankciju za svoje dnevne koje prima za održavanje sjednica. Svrsetak posla od prije podne je bio zaključak, da se narednog dana donese sa strane gl. Upravnika obrazloženje za takav postupak a također i objašnjenje, da je upravni odbor podao jednom demisiju g. Ministru.

Poslije podne je bio uobičajeni razgled bolnice na Dedinju. Šta se bolnice tiče mora se priznati da je uzoran red i čistoća i neima tu klasa, naime neima klasa na oko, da li iste imade inače, to posjetnici neznadu. Također valja napomenuti, da svi delegati su imali neke naročite misije tog dana, a bili su u bolnici tek zagrebački i dvojica Sarajlija.

Na 15oga sve je bilo u očekivanju, šta i kako će se glavni Upravnik obraniti odnosno da pročita odnoseća se akta. Ali kad tamo ništa od svega toga. Izmjeni se dnevni red: prvo prijedlozi pa onda budžet. Prijedlozi, koje je C. U. O. primio unaprijed, prolaze bez veće diskusije. Kasnije dolaze prijedlozi, koje isti ne usvaja a formula je bila »Prima li se prijedlog Centralne uprave da se ne prima?« I Narod glasa da se ne prima. Tu dolaze delegati Zagreba koji rastumače stupicu koja je postavljena i dolazi jedan delegat Dir. Subotica, koji se je tek sada sjetio da glasuje protiv samog sebe i traži riječ i izlaže mišljenje jednog ondašnjeg liječnika kako bi trebao liječiti tuberkulozu. Svi delegati su počeli živo razgovarati o svemu samo ne slušati referenta po ovom toliko važnome pitanju željezničara. Napomenuti treba da delegati Beogradske Dir. uopšte nisu posvećivali nikakove pažnje, jer ih i nije bilo, a u koliko su bili, ti su postrance razgovarali sve drugo samo ne o problemima bol. fonda. Dolaze delegati Ljubljanske Direkcije, koji otvoreno vele, da neka on (delegat Subotice) ovo sve dače u novine, jer ovdje to ne treba i t. d. Dakle siromašni željezničari Ljubljanske direkcije koji imadu takove predstavničke

Jedini prijedlog za liječenje zubi jeste bio predmetom dulje rasprave i obrazovan jedan odbor, na osnovu kojega je kasnije donjet zaključak da se: odmah po stupanju u članstvo imade dati liječiti zube kako članovima fonda tako i članovima familije a poslije tri god. članstva imadu tehničke radove besplatno a porodica plati 25%.

U pogledu »Samouprave« je nesreća u tome, što svi delegati nijesu imali ni najmanje razumjevanje za samu stvar i ostal će kao »sugestija« za novu »Uredbu«, jer nitko osim zagrebačkih delegata se ne osjeća ni malo pogodjen u samoupravu. Također i sa ovim zajedno treba uvezati činjenicu, da sam upravni odbor, koji je i te kako osjetio na svojoj koži samovolju upravnika, nije se sa nama složio niti je našao i jednog riječ, da raščišćava pitanje samouprave.

Kako je skupština u Beogradu bila sredjena i sa svojim duševnim prisustvom bila na mjestu vidi se i po tome: kada je došao prijedlog po pitanju lijekova na dnevni red, svi delegati su stali zajedno sa g. šefom saniteta Dobrodolac-em da se nišednome liječniku ne zabranjuje propis lijekova, ma da to mi u praksi znademo, da to nije tako i da imade i te kakvih povreda.

Skupština bol. fonda dakle prošla je ovako bez sadržine i bez ozbiljnih zaključaka, jer su bili redom odbačeni predlozi, koji su bili stavljeni u interesu radnika i nižeg željezničkog osoblja te će zbog toga željezničari i dalje stradati i to sve dotle, dok definitivno ne obračunaju sa žutim organizacijama.

Nasveti in informacije

Odmera dopusta

Ker je Državni svet potrdil stališče železniškega ministrstva, da se za dopust računa samo čas od nastavitve odnosno od vpoklica, je s tem seveda pretežna večina uslužbenecv zelo prizadeta. Dokler bodo veljale sedanje odredbe zakona, odnosno dokler železniški minister ne izda novega tolmačenja, toliko časa na vračunanje delavske službe pred nastavitvijo za odmero dopusta ni računati. Kljub temu, da je vprašanje dopusta vsaj za enkrat razčiščeno, pa nastajajo še vedno trenja med uslužbenci in načelniki glede odmere dopusta in sicer v onih slučajih, kadar uslužbenec med letom dovrši gotovo število službenih let, ki ga upraviču-

jejo do višje izmere dopusta. Na pr. uslužbenec, ki dovrši s 1. avgustom 15 let službe in je zvaničnik, ima od Direkcije odobreno samo 12 dni dopusta, ker se odmera dopusta odreja začetkom leta. Od 1. avgusta dalje — ko je izpolnil 15. leto službe — pa ima ta uslužbenec že pravico na 20 dni dopusta, katerega pa mu načelnik osporava, češ, da je od Direkcije potrjeno samo 12 dni dopusta.

Zakon je v § 87 popolnoma jasen, ker predvideva izrecno, da ima zvaničnik s preko 15 let službe, pravico na 20 dni dopusta in nikjer ne predvideva, da mora imeti ta pogoj izpolnjen ob začetku leta.

Da je to stališče pravilno, sledi tudi iz svoječasne odredbe finančnega Ministrstva, ki je v konkretnem slučaju na pritožbo prizadetega uradnika finančne stroke odločilo, da se mora uslužbencu, ki med letom izpolni pogoj za višjo odmero dopusta, priznati višja odmera dopusta, ker predpisi o načinu, kako se odobrajajo

dopust, ne smejo nasprotovati zakonu, ki odreja dolžino dopusta.

Vsled tega naj prizadeti uslužbenec, ki med letom izpolni pogoj za višjo odmero dopusta, s kolka prosto prošnjo pri Direkciji zahteva odobritev višje odmere dopusta, katero prošnjo bo Direkcija v smislu jasne določbe § 87 zakona gotovo ugodno rešila.

Tožba za povrnitev 10% odtegnjenih delavskih plač

V eni zadnjih številčk smo že objavili, da je sresko sodišče v Ljubljani zavrnilo tožbo dveh železničarjev-delavcev, ki sta sodnijskim potom zahtevala od državnega terarja povračilo 10% njihovih prejemkov, ki so jim bili odtegnjeni na podlagi znanih redukcij od 1. oktobra 1931 in 1. aprila 1932. Danes objavljamo motivacijo sreskega sodišča, s katero je odklonilo tožbeni zahtevek.

Motivacija se glasi:

»Tožbeni zahtevek, da je tožena stranka dolžna plačati tožniku Din 2.238 s 5% obrestmi vred ter pravdne stroške, se zavrača. Tožnik je dolžan povrniti toženi stranki na Din 138 odmerjene stroške v 15 dneh pod izvršbo.

Nesporno je, da je bil tožnik zaposlen kot delavec pri železniški upravi in da mu je bila 1. okt. 1931 reducirana njegova mezda za 5% in 1. aprila 1932 za nadaljnjih 5%, tako, da je bil tožniku odtegnjen na plači vtoženi znesek. Tožnik dodaja, da za take odtegljaje ni bilo niti v zakonu z dne 1. okt. 1931 in ne v uredbi z dne 1. aprila 1932 nobene zakonite podlage, ker se te dve uredbi ne nanašata na delavce. Predlaga, da se tožbenemu zahtevku ugodi. Tožena stranka pa predlaga zavrnitev tožbenega zahtevka, ker zatrjuje, da se nanaša cit. zakon in uredba na vsakogar ki prejema plačo iz državnih sredstev, torej tudi na delavce.

Pritrditi je toženi stranki. Službeno razmerje med strankama je bilo res urejeno s pravilnikom z dne 11. aprila 1930. Toda »lex posterior derogat priori« (kasnejši zakon razveljavi prejšnjega) torej se bolj pravilnik. Tak poznejši zakon pa je bil zakon od 1. okt. 1931 in sledeča uredba. Citirani zakon določa v svojem § 5/3, da se »sedanji stalni ali začasni prejemki poedinčev, ki se izplačujejo iz državnih sredstev v državi... znižujejo s 6%...«, čl. 5/8 gor. uredba pa odreja nadaljnjo znižanje za 4%. Če se poleg tega besedila upoštevajo še okolnosti, da je izšla uredba radi razbremenitve drž. blagajne, ko so se leta 1931 življenjske potrebe pravej pocenile,

Volitve skupščinarjev bolniškega fonda

Proti izvršenim volitvam skupščinarjev bolniškega fonda se je decembra meseca pritožil radi ugotovljenih nepravilnosti nosilec kandidatne liste Mravlje Teodor ter je prejel nedavno potom Centralne uprave hemanitarnih fondov rešitev sledeče vsebine: »Na Vašo pritožbo, naslavljeno na g. ministra saobračaja v zadevi volitev skupščinarjev bolniškega fonda se obveščate, da g. minister saobračaja ni ugodil Vaši zahtevi za ponovne volitve, ker je razlika v glasovih, ki jih je dobila lista Udruženja jugoslovenskih nacionalnih železni-

čarjev in glasovih, ki jih je dobila Vaša lista tolika, da ugotovljene male nepravilnosti nikakor ne morejo vplivati na končni rezultat.

Istočasno je g. minister saobračaja izvolil odrediti, da Direkcija državnih železnic v Ljubljani podvzame potrebne korake in kaznuje v svojem delokrogu krivce, ki so se pregrešili proti pozitivnim predpisom.

Objavljamo to rešitev v vednost vsem onim, ki so se tudi na nas obračali za informacije, kako je z veljavnostjo volitev skupščinarjev bolniškega fonda.

Povišanje prispevka fakultativnih članov bolniškega fonda

Pretežna večina železničarjev smatra zadevo povišanja prispevka fakultativnih članov bolniškega fonda že za definitivno rešeno, ker se ti prispevki kar v naprej odtegujejo. Vendar ta zadeva še ni rešena, ker se obravnava administrativnim putem. S. Mozetič je pretekli mesec dobil potom Centralne uprave rešitev železniškega ministra, ki je potrdil sklep Centralnega upravnega odbora bolniškega fonda, da se preveč odtegnjeni prispevki Mozetiču ne povrnejo. Ker vprašanje višine prispevka ne spada v kompetenco razsodi-

šča pri bolniškem fondu, preostane sedaj edina pot na Državni svet, ki bo imel tako priliko izreči svojo razsodbo, ali je veljaven ukrep, ki je izdan preko določb obstoječe naredbe, ali pa je tak ukrep kot protizakonit razveljaviti. Ker je glasom naredbe mogoče edino potom redne glavne skupščine bolniškega fonda zvišavati prispevke, pričakujemo, da bo Državni svet pritožbi Mozetiča ugodil in razveljavil ukrep o povišanju prispevka ter odredil povrnitev preveč ubranih zneskov.

Ne dvigajte povodom nastavitve prispevkov iz delavskega pokojninskega fonda

Na razna vprašanja delavcev ki so bili sedaj imenovani za dnevničarje o odnosno pričakujejo to imenovanje, ali naj puste v pokojninskem fondu za delavce one zneske, ki so jih kot delavci vplačali mesečno v fond, sporočamo sledeče:

Sedaj veljavni delavski pravilnik, kakor tudi zakon o državnem prometnem osobju predvideva za delavce, ki so nastavljeni, da zamorejo v roku šest mesecev od dneva nastavitve vložiti zahtevo, da se jim v delavski pokojninski fond vplačani pri-

spevki povrnejo. Istočasno pa predvideva delavski pravilnik, da delavec, ki pri nastavitvi zahteva izplačilo vplačane članarine iz delavskega pokojninskega fonda, izgubi vse pravice napram fondu tako za sebe, kakor tudi za svojo družino. Oni delavec pa, ki pusti prispevke v fondu, pa obdrži vse že pridobljene pravice, ki jih je imel na dan nastavitve v delavskem pokojninskem fondu, poleg tega pa ima tudi pravico, da v slučaju, ako mu služba prestopi predno dovrši 10 let službe v svojstvu na-

stavljena, doplača v delavski pokojninski fond članarino za čas od dneva nastavitve dalje in se mu potem tudi ta čas računa za odmero pokojnine kot delavcu. Vsi oni delavci namreč, ki so bili nastavljeni po 1. septembru 1923, zadobe pravico do penzije po predpisih zakona o drž. prom. osobju šele po 10 letih službe v svojstvu nastavljenca. Če se pripeti slučaj, da preje postanejo nesposobni za službo, odnosno, da jim iz katerega drugega razloga služba prestopi, nimajo pravice do pokojnine kot

nastavljenca. V takem slučaju je za nje ugodno edinole to, da imajo pravico do pokojnine po delavskem pravilniku, ako niso vzeli svojih prispevkov iz delavskega pokojninskega fonda.

Ker ravno v železniški službi nikdo ne ve, kaj ga čaka jutri, je priložnosti vsem, da prispevkov iz delavskega pokojninskega fonda ne dvignejo, da obdrže tako za vsak slučaj vsaj pravico do pokojnine po delavskih predpisih.

Zakaj se delavce ne imenuje za stalne?

Vsak delavec je lahko še do leta 1923 računal z gotovimi pravicami kot na primer, da bo po izpolnitvi predpisanih pogojev imenovan za stalnega delavca in s tem v zvezi sprejet avtomatično v penzijski fond. Po podržavljenju južne železnice se je še nekaj časa izvajalo staro prakso, na to pa so se začeli izgovoriti, da stari predpisi ne veljajo več, nadalje, da mora iziti nov pravilnik in slično. Ko je izšel nov pravilnik, pa se je stanje za železniške delavce še poslabšalo. Pravilnik predvideva sicer pogoje, ki jih mora delavec izpolniti, ako hoče postati stalen, pa kaj pomaže, če izpolni vse pogoje, ko pa nastopijo na to še vse druge ovire, ki onemogočijo stalnost.

Vse intervencije so bile doslej zaman in to zlasti v območju progovnih sekcij, kjer je skoraj nemogoče zadobiti stalnost. Čeprav predvideva pravilnik pogodbene delavce le za nujna in le gotov čas trajajoča dela, imamo danes na železnici tisoče delavcev na progi, ki so pogodbeni, čeprav delajo ne samo po par mesecev, marveč tudi že po cela leta, a nimajo nikakih pravic. Na napredovanje v plači ne smejo niti misliti, ker so pogodbeni, na sprejem v pokojninski fond ne morejo računati in tako teko leta, dokler ne pride delavec v ono starost, ko ne more več postati stalen. Odločujoči činitelji pri direkcijah se večkrat sklicujejo na navodila višji instanc iz Beograda, ki ne dopuščajo »povečanja staleža stalnih delavcev«, nadalje, da ni odobreno normiranje staleža delavcev, kot se ga dejansko potrebuje, poleg vseh teh izgovorov pa se seveda še sklicujejo na premale kredite.

Delavci na železnici so postali danes naravnost skromni v svojih zahtevah, ako smemo sploh še govoriti o zahtevah delavstva na železnici. Oni hočejo red in veljavnost predpisov za obe strani — kakor se zahteva vse od delavca, — da tako tudi delodajalec izpolnjuje svoje obveznosti. V okviru teh malenkostnih zahtev

delavcev je ena glavnih tudi zahteva po priznanju stalnosti vsem delavcem brez izjeme in to avtomatično takoj po izpolnitvi predpisanih pogojev. Odločujoči morajo uvideti upravičenost te zahteve delavcev, saj so tudi odločujoči samo nameščenci železniške uprave, ki tudi sami zase žele, da se jim ne jemlje pravic pri njih napredovanju, stalnosti in pridobitvi pokojnine. Kar ti gospodje žele sami sebi, to naj privoščijo in dajo tudi svojim podrejenim, v prvi vrsti pa delavcem. Če znajo najti kredite za svoje napredovanje in redno izplačilo prejemkov za vse dni v mesecu, potem morajo najti tudi kredite za one delavske pravice, ki so v pravilniku predvidene.

Stalnost sama dejansko ne stane železniško upravo prav nič, razen nekoliko ur pisarniškega dela v posameznih pisarnah. Edin izdatek železniške uprave, ki je zvezan s stalnostjo, je prispevek za delavski pokojninski fond, ki znaša za delavca mesečno samo Din 36.— (za 1000 delavcev zneske za prispevek na leto le Din 432.000.—) in ta znesek tudi ni tako velik, da bi spravil iz ravnovesja državni budžet. Ko se danes na vseh zborovanjih toliko govori o potrebi izvedbe socialne zakonodaje, bi bilo prav primerno, da se od golih besed preide tudi k dejstvom in da se pokaze lep zgled pri upravi državnih železnic s tem, da se do 1. julija 1935 vse one delavce, ki so izpolnili predpisane pogoje za stalnost, imenuje stalnim.

Pri tem pa mora železniška uprava pokazati gotovo naklonjenost tudi napram onim delavcem, ki so jih edince proti-predpisno skozi leta vodile v staležu kot pogodbene. Naj se vsem tem delavcem tudi ves čas pogodbene službe prizna v rok za pridobitev stalnosti, saj so bili ti delavci že doslej itak zadosti oškodovani.

Naj ne bo pravica samo na papirju, marveč naj se tudi dejansko izvede.

Krepko naprej!

Podpisani železniški delavci v delavnici državnih železnic v Mariboru smo bili premeščeni. Ker nam ni dana možnost, da bi se poslovili od sodrugov in prijateljev osebno, se tem potom poslavljamo od njih in jim v slovo

kličemo krepak: Družnost! Brenčič Leopold, ključavničar d. ž., Ternovšek Ivan, strugar d. ž., Gradišnik Avgust, mizar d. ž., Plevančič Franc, klepar d. ž., Kraner Franc, pom. del. d. ž., Bauman Karel, kotlar d. ž.

Kdo je kriv?

Med železničarji je vzbudil članek »Kdo je kriv?« v »Glasu naroda«, vladinem organu, ki izhaja v Ljubljani, splošno pozornost.

V članku čitamo med drugim to-le:

»Vsak človek doživlja v življenju stvari, ki se mu dozdevajo krivične... Toda kdo pa nam dela te krivice? Kdo je preganjal naše uradnike, profesorje, železničarje ter jih premeščal? Odgovorili vam bodo: Beograd! Ne, ni bilo tako. V Beogradu so samo podpisali, kar so naši zastopniki ali priporočali, ali pa celo zahtevali. To je res! Vseh teh konstatacij in očitanj bi ne bilo, ako bi bilo med Slovenci več sloge, pa manj prepirljivosti, zavisti in nepomirljivosti do domačega političnega nasprotnika. Kako pa pridemo iz tega neznoznega položaja? Treba je likvidirati ne samo na zunaj, temveč tudi v srcu stare politične koterije in klike, ki so deset in desetletja dolgo vnašale med nas strup medsebojnega sovraštva, pobijanja in preganjanja.«

Ureditev delovnega časa

Na drugem mestu objavljamo načrt pravilnika za ureditev delovnega časa za privatna prometna podjetja. Opozarjamo na ta načrt tudi vse državne železničarje, da ga preštudirajo, ker obstoja možnost, da bo železniška uprava čim da minister socialne politike svoj pristanek na pravilnik o delovnem času za privatne železničarje, izdelala na podlagi istega pravilnika tudi pravilnik o delovnem času, ki bo veljal za državne železničarje. Dolžnost državnih železničarjev je, da sedaj podpro svoje tovariše na privatnih železnicah v njih borbi za zagaraniranje osemurnika. Če bodo privatni železničarji to borbo izgubili in če ne bodo dosegli temeljitih korektur pravilnika, ki omogoča z raznimi izjemnimi določbami skoraj nemejeno podaljšanje delovnega časa, potem tudi državni železničarji ne smejo upati, da bo delovni čas za nje pravičnejše urenjen.

Krnić Frane

Nemila kob zadesila je istinski i pravi naš željezničarski pokret: drug Krnić Franjo, vozovodja iz Šibenika, umro je. — Nakon dugogodišnjeg ali lakšeg poboljšavanja na crevima bio je konačno bačen u krevet, otuda prenešen na kliniku u Zagreb, gdje je podlegao.

Smrt druga Franje teški je gobitak i za njegovu užu željezničarsku okolicu u Šibeniku i na dalmatinskim prugama, a pogotovo pak za njegovu brojnu porodicu, kojoj je bio nadasve odan otac i hranitelj. Punih 10 godina drug Franje vršio je funkciju predsjednika šibeničke podružnice USZJ i kao takav učinio je za svoje supatnike neizmerno mnogo dobra. Mnoga iz ranijeg vremena neresena pitanja on je privedo riješenju, mnogome drugu pribavio po koje pravo, koje mu se godinama ranije osporavalo. Kad je pojedinac uslijed nesreće u porodici, uslijed besposlice i »besplatnog dopusta« pao u bijedu, drug Franje je pritrčao u pomoć i ishodio ma i najmanju potporu. U svakidanjem radu za organizaciju i za svoje drugove drug Franje nije zaboravljao ni svoje drage porodice: trudilo se stalno, da joj obezbijedi čim sigurnije izdržavanje stalnošću i vrijednošću svoje služ-

be. Bio je skroman i štedljiv, odvajao od usta paru po paru i konačno uspio, da si savi je vlastito gnijezdo, svoju kućicu. Nadao se u njoj naći familijarnu sreću sa svojim crvicićima, što mu, evo, ipak ne bi sudjeno: u kućici mrgolji sada siročad, bez oca i hranitelja. Ranije sretan i veseli dom zavijen je sada u muk i tuđu.

Druga Franju na njegovom posljednjem putu ispratiše brojni njegovi znanci i porodica. Bio je to dirljiv oproštaj sa vrijednim drugom i još vrijednijim ocem i suprugom. Svi, koji ga ispratiše, osjećaše tešku bol, jer im je bilo rastati se sa jednim od najboljih, sa vrijednotom, koja se ne zamjenjuje tako brzo.

Željezničari širom Jugoslavije a posebno pak sa dalmatinskih pruga zadržati će druga Franu u trajnoj uspomeni. Polaziti će putevima, na koje je ukazivao vrijedan pokojnik, putevima svijesti, organizacije i borbe. Za savjesno vršenje teške službe naše je pravo, da tražimo pravednu i čovjeka dostojnu nagradu i isto takav postupak. Samo na ovaj način stiče se uredan saobraćaj! Kroz zadovoljne željezničare u zadovoljan narod.

Neka je slava drugu i heroju!
Neka je slava pokojnom Franji!

Nova saobraćajna politika

Novi ministar saobraćaja g. Ing. Vujić trudi se, da inauguriše nove upravno-financijske principe, kojima treba da se rukovodi naš saobraćaj. U nekoliko navrata on je naglasio, da su željeznice općenito dobro i da imaju služiti potrebama naroda, a da bi one to mogle, moraju se prilagoditi i prilikama toga naroda. Time u vezi izvršeno je sniženje putničkih tarifa, a u projektu su i daljnja sniženja. Kod te nove financijske politike ide se za time, da se sniženjem tarifa omogućiti većem broju svijeta korišćenje saobraćajem. Time, što je cijena podvozu snižena, omogućeno je i onima, koji ranije — radi visokih tarifa — nisu mogli da putuju, da se koriste željeznicom, što znači, da će željeznica i u sniženim tarifama naći svoj račun: za iznos sniženih tarifa pa još i više uvećati će se volumen usluga, a time i samih prihoda. U suštini, željezničke tarife su prilagodjene materijalnim sposobnostima naroda, a to se je moralo učiniti, jer inače — da je pošlo kao što je do sada išlo — željeznice bi za s vremenom postale jedno posve luksuzno prevozno sredstvo, sa kojim bi se još služili samo oni koji to neodloživo moraju i koji su svoje automobile, radi visokih taksa, spremili u skladišta.

Sa stanovišta interesa željezničkog osoblja sniženje tarifa i otuda proističuće posljedice su za pozdraviti: Uvećani saobraćaj uvećava opet značaj željezničkom osoblju, ono opet dolazi do izražaja kao važan privredni faktor, prema kojem treba imati pažnju. Povećanjem saobraćaja stvaraju se mogućnosti rada radnicima i službenicima; uvećanje saobraćaja mora automatski imati za posljedicu potrebu boljeg održavanja pruge, a time i uposlenja pružnih radnika, koji mjesecima čekaju kod kuće; stvara se potreba, da svaki službenik bude na poslu i to na onom, kojem se

posvetio i stekao stručnu spremu, a ne da vozovodja vozi kao konduker, ovaj kao kočničar, a ovaj opet kao čistioč stanice; stvaraju se uslovi, da opet nestane sistema »besplatnih dopusta«, za koje ranije željezničari nikad nisu znali. Uvećanje saobraćaja mora donijeti normaliziranje odnosa u službi i odnosa službenika prema službenicima. Mnoge anomalije mogu samo tim načinom da iščeznu. Toga radi sve željezničko osoblje imade razloga, da novu saobraćajnu politiku pozdravi.

Nu svaka svjetla strana medalje imade i jednu drugu, koja nije baš toliko svjetlucava, a o toj — u ovom slučaju — mi željezničari treba da vodimo računa. Dosadnju krizu saobraćaja pratila je i kriza radnih i plaćevnih prava željezničkog osoblja. I ta prava su stradala i to vrlo osjetno. Povećanje saobraćaja znači za željezničko osoblje i povećanje dužnosti, koje može postati kobno, ako se uporedo ne poboljšaju radni i plaćevni odnosi. Uporedo sa uvećanim saobraćajem i uvećanim dužnostima mora slijediti i uvećanje prava, jer to je preduslov, da bi se uvećane dužnosti moglo uredno savladati. Ako to ne bi uslijedilo, tada mogu da nastupe unutarnje teškoće, koje — ako se o njima nebi vodilo računa — mogu dovesti do kompromitovanja sve planove o uvećanju saobraćaja.

O tim eventualnostima treba da vodi računa u prvom redu samo željezničko osoblje. Ono je najviše zvano, da vodi brigu o svojim pravima i da ih traži, ako ona ne će uslijediti kao logična posljedica uvećanih dužnosti. Uporedo sa oživljavanjem saobraćaja treba da ide i oživljavanje djelatnosti pojedinih stručnih udruženja i organizacija službenika i radnika, koja treba da nastoje zaštititi željezničare od nehonoriranog napora.

G. ministar u Zagrebu

Pod konac marta o. g. g. ministar saobraćaja borovao je dva dana u Zagrebu. Prema novinskim vijestima, njegov boravak ovdje imao je inspekcioni karakter. Posjetio je radionu, ložionu i gl. kolodvor. Obišao je i njemu poznatu struku — poštu. Po svemu ali čini se, da je g. ministar imao još neke poslove. Bilo kako bilo činjenica jest, da je g. ministar primio predstavnike udruženja, mašinovodja, neke radnike iz ložionice i gospodu sa direkcije, koji su imali da posvrše čisto lične i manje važne stvari.

Radnicima je stalo, da svoje tegobe i nevolje iznesu baš neposredno ministru, a ne upravniku radionice.

Radnici i nisu imali namjere, da g. ministru postave neke velike i neostvarljive zahtjeve: Ne! Radnici su htjeli potaknuti

pitanja, kojih riješenje ne iziskuje nikakvih naročitih finansijskih teškoća. Na pr.: zašto ne bi i radnik imao ista prava kao i služitelj na vozne povlastice za drva, na brzi voz i t. d.? Zašto radnik, ako je prošao 33 godine života, ne može da postane stalan, da uživa svoj redovni godišnji odmor i t. d.? Zašto da taj radnik ne postane član penzionog fonda, kad ga i inače sam plaća i kad i onako ne može postići veću mirovinu nego će odslužiti godina službe? Zašto da se ne uredi pitanje našeg Bolesničkog fonda, sa kojim nitko nije zadovoljan i u kojem su potrebite temeljite izmjene na bolje?

Evo, to su pitanja koja smo htjeli postaviti g. ministru i zainteresirati ga za njihovo povoljno riješenje. Mislimo, da to ne bi iziskivalo nikakvih finansijskih žrtava, a nama bi mnogo i mnogo bilo pomognuto.

Sličice iz zagrebačke radionice

U propisima postoji zapisano, da će mladi pristupati starijima učtivo, učtivo ih pozdravljati i učtivo s njima saobraćati. Radnici to i čine: ne samo radi toga, što to piše u paragrafima, već radi toga, jer su radnici inteligentni i kulturni. Dok radnici savjesno vrše svoje dužnosti prema pretpostavljenima, dotle ovi ne čine to isto i prema radnicima. Tako na pr. naš upravnik g. Vidic ne samo da u zakonskome roku ne izvršuje isplatu radničkih zarada, već sa tom isplatom oteže unatoč jasnih odredbi Pravilnika. Čine se izgovori, da se listine moraju potpisati i t. d. Radnika se to malo

tiče; oni nisu stvarali propise, a propise treba poštivati. To u toliko više, jer mi radnici ne dobivamo plaću unapred, kao g. upravnik, već unatrag, što znači, da je ona već zaradjena. Kad je tako, onda je utoliko opravdanije, da se zarada na vrijeme isplati.

Radnici poštuju propise, koji ih obvezuju prema onima gore, pa je opravdan njihov zahtjev, da se poštuje i propise, koji one gore obvezuju prema onima dole. Tako mora biti, jer inače mora doći do anarhije, koja će biti na štetu rada i željeznice.

Radnik

Zločin i kazna UJNB-a

Jedan radnik, član Udruženja nacionalnih željezničara, piše nam:

»Mi radnici predstavljamo u nacionalnom udruženju peto kolo: u njem mi smo potpuno nezaštićeni i zaboravljeni. Između nas i onih najviših činovnika u pogledu dužnosti prema udruženju ne čini se nikakve razlike, ali zato u pravima odnose oni sa najvišim položajima i najboljim plaćama la-vovski dip. Dok bijedan radnik, koji zaradi mjesečno najviše 300 do 400 dinara, mora da plaća istu članarinu kao i onaj gospodin sa 3 i 4 hiljade dinara prihoda, dotle kod zauzimanja položaja u udruženju, u raznim zadrugama i t. d., gdje imade nekili dnevnica i posebnih honorara, jednakosti više nema: tu je radnik glup i manje vrijedan, pa prema tome i nesposoban za funkciju. Kolika je uistini vrijednost tih vodećih, najbolji primjer pruža nam vječno ispravljanje Radničkog pravilnika, razumije se uvijek na našu štetu, a da organizacija kod toga ni prstom ne mrdne niti pruža bilo kakav otpor.

To je jedan svijestan zločin udruženja, koji je ali kažnjen prigodom zadnjih izbora za Bolesnički fond. U svim direkcijama — osim subotičke — radnici su se formirali u posebne grupacije i istupili složno protiv zvaničnog udruženja. Bila je to borba željezničara protiv udruženja, koja je kompromitovala udruženje na cijelom liniji i poluljala mu temelje. Ne čini ništa, što je pozi-

tivan rezultat postignut samo u zagrebačkoj direkciji: vrhovi udruženja osjetili su, da njihov brod tone. Brošura Dra Mišića zakuhala im je pravu čorbine čorbe čorbu.

Vodstvo udruženja trudi se sada, da se ustabilu na sedlu, a istovremeno da zavita i bič osvete. Za to mu se pružila prilika na skupštini centrale Bolesničkog fonda u Beogradu. Radnici su na jedan imponirajući način i realno izložili svoje poglede na sve točke dnevnog reda, nu u novi centralni upravni odbor nije bio predloženo nijedan od njih, već samo visoka gospoda. Tek u odbor za izradbu nove »Uredbe« ušao je svega jedan radnik, ali ni taj ne bi bio izabran, da protiv makinacija udruženja nisu digli oštar protest delegati iz Zagreba. Vodstvu udruženja radnici nikako ne pričaju i ono se je potrudilo, da bude lišeno njihove kontrole u nastupaćem periodu u fondu.

Nakon svega toga mi pitamo udruženjaške predstavnike radnika iz Slovenije, Bosne, Srbije i t. d.: sa kakvim opravdanjem ćete stupiti pred radnike i objasniti im ovakav postupak vašeg vodstva? Zar vam se ne će crveniti obraz kad ćete morati priznati, da vodstvo vaše organizacije bagatelizira 40 hiljada radnika i smatra ih sposobnima samo za plaćanje članarine i za — ništa drugo. Otvorite oči drugovi i okrenite ledja tog mori, koja nas toliko jako i već toliko dugo pritišće. Nerad udruženjaška neka bude kažnjen!

J. M.

Nacrt pravilnika o radnom vremenu u saobraćajnim preduzećima izradjen

Zakon o zaštiti radnika čl. 6 olakšuje g. ministra saobraćaja, da može propisati u sporazumu sa ministrom socijalne politike pravilnik o trajanju radnog vremena za saobraćajna preduzeća. Sve od god. 1920 dalje saobraćajni službenici i radnici u intervencijama, na anketama i putem Radničkih komora tražili su, da se propiše taj pravilnik i definitivno reguliše radno vreme i za privatna saobraćajna preduzeća, da se onemogući iskorišćavanje nezaštićenih radnika, koji su morali pa i još danas rade po 12, 14 i više sati dnevno u egzekutivnoj saobraćajnoj službi. 15 godina bile su sve molbe i intervencije uzaludne. Inspekcije rada te Radničke komore nisu imale zakonitog oslonca za svoje intervencije kod pojedinih preduzeća, koja su radnike izrabljivala do skrajnosti.

Sada je Ministarstvo konačno redigiralo jedan nacrt pravilnika za regulisanje radnog vremena, iz kojeg objavljujemo najvažnije propise, da će službenici privatnih saobraćajnih preduzeća znati, kakvo regulisanje radnog vremena da se priprema. Protiv posameznih loših odredbi ovog nacrta radničke su organizacije kao i Radničke komore već predložile svoje primedbe i zahtjeve u pravcu zagarantovanja osamsatnog radnog vremena.

Nacrt pravilnika predviđa sledeće propise:

Čl. 1.

Opšte odredbe.

Ovaj pravilnik važi za osoblje svih saobraćajnih preduzeća pod nadzorom Ministarstva saobraćaja. Za primenu pravilnika osoblje se deli u dve grupe:

I. Na osoblje za obavljanje dnevnog rada sa određenim početkom i svršetkom (nadzorno, administrativno - komercijelno osoblje i radnici).

II. Na osoblje za obavljanje saobraćajne službe u smeni i to:

a) osoblje koje vrši saobraćajnu službu u mestu službovanja (stanično, ložioničko, pristaničko, saobraćajno osoblje, pružno osoblje za održavanje pruga i linija i čuvari istih).

b) putujuće saobraćajno osoblje (voznostanično, mašinsko osoblje i dr.).

Čl. 2.

Od primene ovog pravilnika nadležna nadzorna vlast može izuzeti:

1. Službenike ako su članovi porodice sopstvenika preduzeća ili su suvlasnici i članovi uprave preduzeća;

2. službenike za vršenje čisto nadzorne službe u preduzeću ili koji upravljaju preduzećem a normalno ne učestvuju ni u kakvom fizičkom radu.

Čl. 3.

Trajanje radnog vremena i odmora za svakog službenika ili grupu službenika ima se utvrđivati na osnovu:

1. propisanog prosečnog efektivnog rada; na dan;
2. priznavanja prisutnosti, pripravnosti, rezerve i putovanja delom u efektivni rad;
3. dozvoljenog maksimalnog efektivnog rada;
4. propisanog maksimalnog trajanja službe;
5. najmanje dozvoljenog službenog odmora;
6. usvojenog periodičnog odmora;
7. dozvoljenog noćnog rada;
8. priznatog vanmesnog rada.

Čl. 4.

Efektivni rad.

Efektivni rad ravan čisto korisnom produktivnom radu za svakog službenika normalno prosečno ne treba da prelazi:

- a) za osoblje po čl. 1 pod I: 8 časova na radni dan, odnosno 48 časova u sedmici;
- b) za osoblje po čl. 1 pod II: zajedno sa priznatom službom u pripravnosti, rezervi, prisutnosti i priznatim prekidima 8 časova dnevno odnosno 240 časova mesečno.

Čl. 5.

Priznavanje službe.

U efektivan rad u smislu predhodnog čl. 4. priznavaće se osoblju po čl. 1 pod I. u celosti vreme, po rasporedu službe upotrebljeno za obavljanje čisto korisnog priznatog rada.

Za osoblje po čl. 1 pod II. ako po prirodi službe, pored čisto korisnog rada, služba sadrži još i prisutnost, pripravnost ili rezervu t. j. vreme u kojem osoblje ne obavlja rad ali mora biti na pripravnosti, prisutnost ili rezerva priznavaće se delom u efektivni rad i to:

1. za osoblje po čl. 1 pod II/a normalno do 33.3%;
2. za osoblje po čl. 1 pod II/b normalno do 50%.

Službeni prekidi računaju se u efektivan rad do 50% od iznosa i to:

1. ako kod osoblja po čl. 1 pod II/a u toku službe nema prekida većeg od 2 časa;
2. ako kod osoblja po čl. 1 pod II/b po redu vožnje prekidi manji od 1. časa.

Ostali dopušteni prekidi ili koji mogu nastupiti, ne priznaju se u efektivan rad.

Ne priznaju se u efektivan rad ni:

1. vreme za dolazak na mesto rada i odlazak izuzev ako se oni vrše po nalozima i naredjenim voznim sredstvima;
2. vreme za okupljanje;
3. vreme za svlačenje, umivanje i oblačenje.

Čl. 6.

Maksimalan efektivan rad.

Maksimalni efektivni rad priznat u smislu predhodnog člana 4 može povremeno iznositi:

1. za osoblje po čl. 1 pod I. — 10 časova dnevno i to u slučajevima nepogode, nepredviđenih radova ili nemogućnosti da se radovi postignu u pogodno godišnje doba sa efektivnim od 8 časova dnevno.

U nepredviđenim slučajevima i okolnostima: nepogode, udesi kada se zahteva hitan i neodložan rad radi izbegavanja štetnih posledica radi organizovanja rada i vaspostavljanja posle udesa; efektivni dnevni rad za prvi dan može biti neograničen. U sledećim danima osoblje su mora dati odmor od najmanje 8 časova u 24 časa.

Višak rada iznad normalno efektivnog rada po čl. 4 ima se naknadno većim odmorom ili nagraditi povećanom platom ili pau-

šalom iznad plate ili paušala za normalni efektivni rad.

2. Za osoblje po čl. 1 pod II/a — 12 časova dnevno. — Višak iznad normalno efektivnog rada po čl. 4 ima se naknaditi odgovarajućim odmorom u mestu službovanja.

3. za osoblje po čl. 1 pod II/b 14 časova dnevno. — Višak iznad normalno efektivnog rada po čl. 4 ima se naknaditi odgovarajućim većim odmorom predhodnog ili sledećeg dana službe.

Čl. 7

Maksimalno trajanje službe.

Maksimalno trajanje službe, ma odakle počela u periodu od 24 časa sa priznatim efektivnim radom normalno iznosi:

1. za osoblje po čl. 1 — pod I — 10 časova;

2. za osoblje po čl. 1 pod II/a — sa prisutnošću, pripravnosti i prekidima do 16 časova;

3. za osoblje po čl. 1 pod II/b — sa prisutnošću, pripravnosti, rezervom i priznatim prekidima do 14 časova.

Čl. 8

Službeni odmor.

Najmanji dozvoljeni službeni odmor, u periodu od 24 časa, kao vreme van službenog zaposlenja treba da iznosi:

1. za osoblje po čl. 1 pod I — 12 časova;

2. za osoblje po čl. 1 pod II/a — 8 časova;

3. za osoblje po čl. 1 pod II/b: kod kuće 8 časova, van kuće 6 časova.

Čl. 9

Periodični odmori.

Periodične odmore kao slobodno vreme van službenog zaposlenja, uživaju sve osoblje pomenutih preduzeća posle utvrđenog broja dana službe.

Periodičnih odnora, svaki od najmanje 24 časa a udružen sa službenim i 36 časova može biti:

52 godišnje za osoblje po čl. 1 pod I;

2 mesečno za osoblje po čl. 1 pod II a i b.

Periodični se odmori pretežno dodjeljuju u nedelju i praznične dane.

Periodični odmori su bez uticaja na dopust koji osoblje po propisima preduzeća može da uživa.

Za vreme periodičnih odnora, osoblje slobodno raspolaže svojim vremenom.

Osoblje od koga zavisi sigurnost ili opraviljanje saobraćaja i njihovo prisustvo neophodno u slučaju poremećaja saobraćaja, instalacije, aparata i t. d. može biti pozvano i za vreme periodičnog odmora da odgovori prečim hitnim dužnostima.

Čl. 10

Noćni rad.

Pod noćnim radom ima se smatrati služba koja sa više od 1 časa pada između ponoći i 4 časa.

Noćna služba ne treba da prelazi:

1. za osoblje po čl. 1 pod I i II/a — 7 uzastopnih noći;

2. za osoblje po čl. 1 pod II/b — 4 uzastopnih noći.

Čl. 11

Vanmesni rad.

Službenicima preduzeća, izuzev osoblja navedenog u čl. 1 pod II/b za naredjeni rad van mjesta svoga redovnog rada, u većem odaljenju od 8 kilometara, pripada pored normalne nagrade i dnevnicu za putovanje i vanmesni rad ako je njihovo bavljenje van mesta rada trajalo preko četiri časa.

Pod mestom redovnog rada ima se smatrati gradjevinski reon mesta u kome je službenik stalno uposlen.

U mestima sa užim gradskim i vangradskim širim reonom, pod mestom redovnog rada ima se smatrati gradski užji gradjevinski reon.

U slučaju spora o granicama gradjevinskog reona odlučuje Ministarstvo gradjevina.

Za pružno osoblje mesto redovnog rada smatra se cela teritorija nadzorničkog sreza.

Službeniku po naredjenom poslu za bavljanje van mesta stalnog rada dužem od 12 časova pripada puna dnevnicu. Za bavljenje duže od 4 časa a manje od 12 časova pripada pola dnevnicu.

Osoblju navedenom pod čl. 1 pod II/b za vršenje službe van mesta stalnog rada — stanovanja, na ime naknade određuje se kilometraža ili druga nagrada.

Po povratku sa službenog puta, svaki službenik ima pravo na šestoc časovni odmor, ako je putovanje trajalo duže od 12 časova a prispeće bilo sa najmanje jednim časom posle pola noći. Isto tako ako je službenik od polaska na put za mesto stalnog službovanja otpravljao težak i naporan rad.

Odmor se računa od momenta dolaska voza, broda i dr. kojim je dotični službenik prispeo sa službenog puta.

Ako to vreme odmora pada u redovno vreme rada, platiće se službeniku njegova redovna normalna nagrada za to vreme no s tim da je na stalni posao odmah nastupio po isteku odmora.

Čl. 12

Vanredni rad.

Na zahtev preduzeća Ministarstvo saobraćaja može odobriti godišnje 120 časova na ime vanrednog rada. Taj rad nemože iznositi više od 2 časa dnevno iznad normalnog efektivnog rada po čl. 4 za osoblje po čl. 1 pod I a za osoblje po čl. 1 pod II do 270 časova u pojedinim mesecima.

Svaki vanredni rad iznad normalno propisanog po ovome pravilniku ima se računati odvojeno i nagradjivati većom platom ili paušalom sa 50% iznad plate ili paušala za propisan efektivni normalni rad.

Samo kad slučajni uzroci, udesi ili jasno očitana viša sila dovedu do potpunog pre-

kida rada, gubitak u efektivnom radu može se dočnije naknaditi vanrednim radom sa alikvotnom nagradom a u granicama propisanog maksimalno dnevnog efektivnog rada.

To naknadjivanje može se vršiti:

1. u slučaju prekida od jednog dana u toku sledećih 15 dana od dana kada je rad ponova preduzet;

2. u slučaju prekida od nedelju dana u toku sledećih 60. dana od dana kada je rad ponova odpočeo;

3. u slučaju prekida više od nedelju dana u toku sledećih dana preko naznačenog roka pod 2.

Čl. 13

Objavljivanje službe.

Preduzeća su obavezna da u svima svojim jedinicama i ispostavama istaknu na vidnom mestu raspored službe i trajanje rada za svaki dan ili određenu periodu rada.

Raspored službe mora da sadrži:

1. čas u kome služba počinje i koji se svršava, za svakog službenika.

2. ako se služba obavlja u partijama, čas u koji služba počinje za svaku partiju i u koji se svršava;

3. ako se služba obavlja u turnusima, onda je potreban opis turnusa, zajedno sa turnusnim vremenom i redom za svakog službenika ili za grupu službenika;

4. sva preduzeta obezbeđenja za pravilnu raspodelu službe kada je prosečno trajanje dnevnog rada sračunato po odredbama predhodnih članova;

5. Odmore, u koliko oni nisu sastavni deo službe. Ustanovljeni raspored službe mora biti izradjen, da se u njemu mogu unositi naknadne potrebne ispravke. Duplikat rasporeda službe sa svima eventualnim ispravkama i dopunama, ima se predhodno dostaviti Ministarstvu saobraćaja. Za izmene u radnom vremenu, čisto slučajnog karaktera Ministarstvu saobraćaja dostavljaju se povremeno na kontrolu samo izvodi tih ispravaka.

Obćni zbor železničarske Nabavljalne zadruge

se je izvršil u nedelju, dne 14. aprila u kinu »Ljubljanski dvor« z običajnim dnevnim redom in seveda tudi po običajni formuli. Obćni zbor je bil sklican v prave prostore, t. j. u kinu, ker je itak bil pravi »kino«. Bilo je malo vpitja, zabavljanja, kreganja, bili so ostri spori med posameznimi skupinami glede kandidatov za upravo in nadzorstvo, pa je vse pomirila in premostila odločujoća osebnost g. Deržiča. Gospodje že vedo, kako se mora delati: oni puste malo duška masi, da se zamorejo gg. delegati na to opravičiti pred članstvom, ki ga zastopajo, češ mi smo hoteli spremembo in smo odločno nastopili, pa smo žal podlegli. Bo že drugo leto boljše. Ni čudno, da je tudi na obćnem zboru zadruge padel medklic: Če ne bodo parirali, jih bodete pa premeštili.

O obćnem zboru res ni kaj pisati. Delegati so dobili poročilo s par suhoparnimi številkami, sklicevanjem na konkurencu, prikrite priznanju, da zadruga v več artiklih ni cenejša od privatnih trgovcev ter da je vsled »nereelne borbe« morala v gotovih oddelkih končati z deficitom. Poleg tega so dobili 5 strani samostojnih predlogov, za katere so že v naprej vedeli, da ne pridejo resno v poštev in k temu še »čisto« bilanco ter račun izgube in dobička, ki izkazuje v letu 1934 poslovni prihranek v znesku Din 2314.36. — Več delegatov je bolj ali manj stvarno kritiziralo poročilo upravne odbora radi načina nabav, kreditov, poslovanja, znanih in neznanih »primanjkljajev« v menzi, mesnem oddelku in tudi osebnih »posojil«. Letos je bila na dnevnem redu uslužbenka v menzi, nadalje gospod Čerček in Škerjanc z mesarijo, ter g. Kobal s svojim tajnikovanjem v zadrugi. Većina debatantov na svoje pripombe ni dobila odgovora, vsaj ne točnega. Zadeva v menzi, da je urejena, enako zadeva v mesariji, kjer je baje skupni deficit znašal četrt milijona dinarjev. Tudi zadeva Kobal se mora smatrati za likvidirano in so vse te stvari već ali manj privatnega značaja ter naj gre do zadrugarji mirno preko njih. Za prihodnje leto bodo gospodje rezi-

Josip Rozman
izdelovanje in eksport
pristnih kranjskih klobas
Ljubljana, Sv. Petra c. 83
pri Pollakovi tovarni / Telefon 2766

Čl. 14

Žalbe.

U svakom preduzeću u prostoru pristupaćom osoblju mora da postoji žalbena knjiga, u koju osoblje može upisati svoje prigovore u pogledu učinjenih odstupanja ili prekoračenja od ovih odredaba.

Žalbena knjiga stoji stalno na raspoloženju organima Ministarstva saobraćaja.

Čl. 15

Završne odredbe i ovlašćenja.

U slučaju nesuglasice između poslodavca i osoblja u pogledu primene ovog pravilnika, ima mesta žalbi Ministarstvu saobraćaja. Po saslušanju obeju strana, Ministarstvo saobraćaja donosi odluku koja je bez priziva obavezna za obe strane.

Na nacrt ovog pravilnika upozoravamo ne samo osoblje privatnih saobraćajnih preduzeća, već i državno saobraćajno osoblje, za koje radno vreme do danas nije regulisano. Za državno saobraćajno osoblje postoje samo naredbe o određivanju radnog vremena od 2. juna 1920. god., koje naredbe međutim ne poštuju se te je više kao sigurno, da će Ministarstvo u najkraćem vremenu pristupiti i regulisanju radnog vremena kod drž. saobr. ustanova. Ako neće uspeti privatni železničari sa svojim zahtjevima o osamsatnom radnom danu, teško će uspeti i državni železničari. Zbog toga dužnost je i organizacija državnih železničara, da poduzmu sve, da se nacrt pravilnika za privatne železnice izmjeni te zagarantuje osamsatni radni dan.

serji že poskrbeli za spremembo programa in za nove točke, da bo stvar bolj vlekla.

Iz poročila razvidimo, da sta odsek za mesarski obrat imela čez gg. Škerjanc Ivan in Čerček Srečko — torej res dobra mesarska strokovnjaka — ki sta dolgo časa vzdržala »hudo konkurenčno borbo« ter ukrenila razne »radikalne ukrepe«, nazadnje pa je uprava po temeljitih razglabljanjih oddala ves mesni obrat »najpovoljnijemu ponudniku« v zakup, sama pa bo le vršila stalno kontrolu o kvaliteti mesnih izdelkov.

Značilno za zadrugu je, da je bil g. Ocvirk do likvidacije oddelka njegov glavni poslovodja, po likvidaciji je bil isti g. Ocvirk »najpovoljniji ponudnik«, ki je vzel ta oddelek v zakup — in se je kljub dejstvu, da se je sam prepričal o deficitu tega oddelka, obvezal prostovoljno, da bo izplačal zadrugi Din 129.000, ako bo imel še tri leta to mesnico. Za to svojo obvezo je dal celo menice in žirante.

Vodstvo zadruge, kakor tudi oba voditelja mesarskega obrata, žal ni sta raztolmačila, kako je to mogoče, da je bil doslej tak velik deficit, ki presega stotisoče, odslej pa bo možno istemu poslovodji iz tega deficitnega oddelka — odnosno za ta deficitni oddelek — samo da ga bo imel tri leta, plačati kar 129.000 dinarjev. Kakor je ostalo to nepojaseno, enako je uprava ostala dolžna odgovore tudi drugim interpelantom, saj je vedela, da je že v naprej preskrbljeno, da dobi razrešnico in da ostane zopet vse pri starem.

Tudi volitev odbornikov na izpraznjena mesta je potekla po programu. Radi lepšega in da članstvo ne bo kaj sumilo, je bilo malo prepira, na to pa se je izvolitev izvršila, kakor so gospodje želeli. Izvoljen je bil tudi gospod, ki se je pred skupšćino s posebnimi dopisi obrnil na delegate, da naj ga volijo vsaj še eno leto, ker se radi velikih izdatkov, ki jih je imel v družinskih zadevah, še vedno nahaja v zelo slabem položaju. Gospodje delegati so uvideli nje-

Z uporabo

»ADRIA«
PRAŠKOV

dosežete vse boljše uspehe.
Svoji k svojim!

gov upravičen apel in so ga še za to leto izvolili. Upajmo, da bo v tem letu svoj položaj uredil in da bo prihodnje leto prazno mesto za kakega drugega, ki bo imel enake potrebe.

Razno

Ogrske volitve. Vlada ima manjšino glasov, teča većino mandatov. Za vladne kandidate je bilo oddanih 46,5, za opozicione 53,5 odstočkov glasov. Na Ogrskem volio 199 poslanecv u javnih volitvah, 46 u tajnih. Volitecv je tri milijone, volilo jih je 1.950.000. V javnih volitvah je dobila vlada 738.000 glasov in 156 mandatov, opozicija pa 683.000 glasov in le 43 mandatov. V javnih in tajnih volitvah je dobila vlada 908.000 glasov in 170 mandatov, opozicija pa 1.041.000 glasov in 75 mandatov (med njimi 11 socialističnih mandatov). Tak je izraz »ljudske volje« na Ogrskem!

Grozovite obsodbe Schutzbundovcev v Avstriji. 129 let robije zato, ker so branili ustavo. V četrtak, dne 18. aprila je bila na Dunaju razglašena obsodba proti 20 dunajskim socialistom radi februarskih nemiriv. Proces je trajal 13 dni. Osbojeni so bili: major Eiffler na 18 let, Rudolf Löw na 15 let, Musil na 12 let, Ziepsel na 10 let, Pokorny, Lachnik in Schubauer vsak po 10 let, Hannemann na 8 let, Kirchberger na 7 let, Beck na 7 let, Svatosch na 5 let, Pechard na 5 let, ostali pa na ječo od 1 do 2 let. Skupnotorej 129 let težke ječe. Grozovita obsodba je vzbudila po vsem svetu zaprepašćenje nad krutostjo sedanjega fašističnega režima u Avstriji.

Napredovanje soc. dem. železničarjev u CSR. Iz pravkar objavljene statistike organizacije soc. dem. železničarjev u Českoslovaški republiku izhaja, da je ta organizacija napredovala u zadnjih petih mesecih od 37.324 na 40.734 članov. Porasli so torej za 3.313 novih članov in to na škodo narodnosocialistične zveze. Gibanje železničarjev u Českoslovaški kaže torej isto sliko kot pri nas: Naše vrste rastejo, »Zvezarske« trdnjave padajo ena za drugo in jih tudi nobena premešćenja u Južno Sibiriju ne bodo rešila.

Českoslovaški parlament razpušćen. Dne 17. aprila je bil razpušćen českoslovaški parlament in senat. Nove volitve se bodo vršile 19. maja t. l. Poslovna doba senata je sicer osem let, vendar je bil tudi obnem razpušćen, kakor že leta 1925 in 1929.

Predsednik rudarske internacionale Fric Husemann ustreljen. Predsednik centralne organizacije nemških rudarjev, ki je bil svojećasno tudi predsednik rudarske internacionale s. Husemann je bil od Hitlerjevoga režima poslan u koncentracijsko taborišće. Inozemski časopisi so nedavno objavili vesti, da je bil Husemann ustreljen ko je hotel pobegniti iz koncentracijskega taborišća.

Redni letni obćni zbor žel. glasbenega društva »Zarja«

V petek, dne 12. aprila t. l. se je vršil VIII. redni letni obćni zbor glasbenega društva »Zarje«. Izvoljen je bil sledeći novi odbor: Predsednik Korošec Blaž, tajnica M. Selanova, blagajnik Vuk Ivan, odbor: Okretič Vlado, Gložoček Jože, Mravlje Teodor, Dekleva Vlado, Podbovšek Mima, Janežič Stane, Kavalič Viktor, Zdouc Franc, Novak Franc, nadzorstvo: Žilč Ivan, Ravnik Jože, Simončič Rudi.

Sodružji in sodružice, pristopajte u »Zarjo« kot podporni članil! S tem koristite sebi in celumu pokretu.

Delavsko pevsko društvo »Cankar« priredi u Ljubljani u dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti u pondeljek, dne 6. maja ob 20. uri (osmih zvečer)

PEVSKI KONCERT

pod vodstvom pevovodje Krista Perkota.

Vabimo vse sodruge in sodružice, da se tega koncerta udeleže in podpro tako agilno ljubljansko delavsko pevsko društvo.

VABILO

na redni obćni zbor Splošne delavske gospodarske zadruge »Železničarski dom«, r. z. z o. z. u Ljubljani, ki se vrši u nedelju, dne 16. junija 1935 ob 8. uri zjutraj u zadruginih prostorih u Ljubljani, Novi trg št. 2 s sledećim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev bilance za leto 1934.
3. Volitev novega načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti. Načelstvo.

Gostiona »Ljubljana«

v šibeniku (na obali)

Izborna slovenska kuhinja. Vedno topla in mrzla jedila. Prvovrstna vina. Sobe za tuje. — Vse po najzmernejših cenah.

Se priporoča

Franja in Andrej Žuljan.